



# Kłodzko

## Franz Wagner

5/D/24

Kamienne rzeźby Franza Wagnera stanowią nieodłączny element kłodzkich ulic. Są związane z historią Kłodzka. Zadziwiają turystów i pobudzają wyobraźnię obecnych mieszkańców, stając się elementem tworzonych przez nich nowych opowieści. Ten niezwykle pracowity człowiek pozostawił znaczną spuściznę nie tylko Kłodzku, ale także regionowi. Wiele z jego rzeźb - również drewnianych - zdobiło lub nadal zdobi kościoły, cmentarze i kapliczki przydrożne, a także inne obiekty przestrzeni wspólnej Ziemi Kłodzkiej. Odkrywanie tych dzieł pozwala poznać piękną ścieżkę życia tego kłodzkiego rzeźbiarza, głęboko wrosniętego w miejsce, które kochał i dla którego tworzył. Rzeźbiarza kłodzkiego, bo właśnie tak swoje dzieła podpisywał:

**projekt i wykonanie rzeźbiarz Franz Wagner z Kłodzka.**

Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku

poświęciło Franzowi Wagnerowi

"Nocne zwiedzanie miasta z dreszczykiem"

w roku 2022 i wystawę czasową

"Franz Wagner 1887-1942 kłodzki rzeźbiarz

/ein Glatzer Bildhauermeister" w roku 2024.

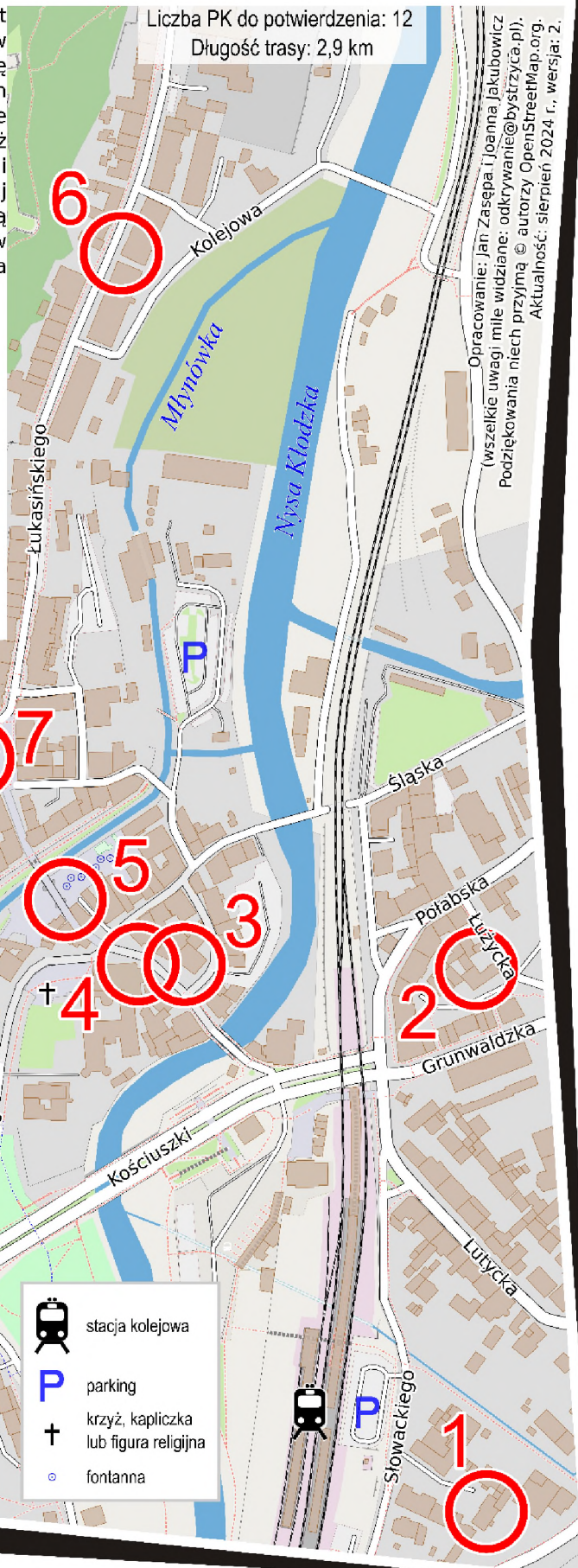
Pomysłodawczynią obu wydarzeń

była Joanna Jakubowicz.



MUZEUM ZIEMI KŁODZKIEJ  
W KŁODZKU

Na mapie Kłodzka zaznaczono punkty kontrolne (PK).  
Znajdź je w terenie i w każdym odpowiedz na pytanie.  
Jeśli chcesz być na liście osób, które przebyły trasę,  
odpowiedzi prześlij do organizatora.



Liczba PK do potwierdzenia: 12  
Długość trasy: 2,9 km

Opracowanie: Jan Ząsepa i Joanna Jakubowicz  
(wszelkie uwagi mile widziane: odkrywanie@bystrzyca.pl).  
Podziękowania niech przyjmą © autorzy OpenStreetMap.org.  
Aktualność: sierpień 2024 r., wersja: 2.

## Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (5/D/24)

PK	miejsce	pytanie
1	Ul. Słowackiego 7 (dawniej Am Werder 7), obecnie noclegi „Verona”. Tu mieściła się druga pracownia rzeźbiarska Franza Wagnera (dalej po prostu FW).	<b>Ile jest małych jaskółek doświetlających poddasze w połaci północno-zachodniej (dobrze widać je z peronów stacji kolejowej Kłodzko Miasto)?</b>
2	Podwórko przy ul. Łużyckiej 3. Tu była pierwsza pracownia FW.	<b>Na wysokości 1. piętra ścianę zdobi godło rzemieślnika. Jakiego?</b>
3	Wilk nad dawną karczmą „Wilczą jamą” przy ul. Grottgera 5 – rzeźba autorstwa FW z 1927 r. Model wilka miał na imię <i>Greif</i> i był psem sąsiadów autora. Starowaliszowski jasnowidz Filipek taką przepowiednię ogłosił w roku 1975: „Gdy spotkają się trzy siódemki, kataklizm przyjdzie”. Tak się stało podczas powodzi 7.7.1997 i po niej tę przepowiednię podawano w wersji rozbudowanej o cłon „wówczas wilk się wody w Kłodzku napije”. Faktycznie – ten najwyższy znany poziom wody powodziowej w Kłodzku sięgnął właśnie wtedy pyska tego wilka.	<b>Jaką nazwę nosi ta kamienica (według tablicy informacyjnej na narożniku budynku)?</b>
4	Narożny Krzysztof przy ul. Grottgera – rzeźba świętego niosącego na ramieniu Jezusa, autorstwa FW, została umieszczona w niszy na świątym narożniku kościoła minorytów (franciszkanów), w związku z poszerzaniem wąskiego chodnika, na którym piesi często nie mogli się minąć i schodzili na ruchliwą jezdnię, ryzykując potrącenie przez samochód. Św. Krzysztof jest patronem podróżnych, kierowców i ruchu drogowego. To miejsce – po zbudowaniu nowego szerokiego mostu – nie jest już tak ruchliwe jak w czasach gdy jedyna przeprawa wiodła przez Nysę Kłodzką po pobliskim żelaznym moście. Warto zwrócić uwagę na ślad poziomu wody powodziowej z roku 1997, tuż pod stopami rosłego mężczyzny.	<b>Z którego roku pochodzi ta rzeźba?</b>
5	Piaskowcowa grupa figuralna św. Franciszka Ksawerego na moście gotyckim nad Młynówką. Ekswoitywny (dziękczynny – za ocalenie z zarazy) oryginał pochodził z roku 1714. Obecnie jest tu jego replika powstała w roku 1920 w warsztacie Brunona Tschötschla, w pracach nad którą brał udział FW. Patronowi Kłodzka towarzyszą cierpiący chorzy, eksponujący ropne wysięki ze swoich ran.	<b>Jakie dwie daty roczne wynikają z dwóch linii chronostychu na metalowej wstędze?</b>
6	Putto z sierpem i kłosami na jednym zachowanym filarze bramy magazynów prowiantowych koszar twierdzy kłodzkiej przy ul. Łukasińskiego 28-30. Jest to kopia barokowej rzeźby wykonana najprawdopodobniej przez FW. Ukoronowany monogram FR ( <i>Fredericus Rex</i> ) upamiętnia króla Prus Fryderyka II Hohenzollerna, zwanego Wielkim, za panowania którego (po wygranych przez Prusy wojnach śląskich z Austrią) Ziemia Kłodzka i Śląsk znalazły się w Prusach, a twierdza kłodzka została znacznie rozbudowana i powstała zabudowa koszar wzdłuż dawnej Frankesteiner Strasse.	<b>Ile okien jest na poddaszu kamienicy naprzeciwko putta, od strony ulicy Łukasińskiego?</b>
7	Płaskorzeźba "Oszczędzające dzieci" autorstwa FW na wschodniej ścianie ratusza. Przedstawione są na niej dzieci autora.	<b>Z którego roku pochodzi ta rzeźba?</b>
8	Barokowa ekswoitywna kolumna maryjna z roku 1680, ufundowana dla upamiętnienia pożaru (1676) i zarazy (1680). Cokół kolumny i balustradę wokół niej zdobią rzeźby świętych patronów między innymi od pożarów (Florian) i od zarazy (Rozalia, Karol Boromeusz, Franciszek Ksawery, Roch i Sebastian). FW brał udział w renowacji kolumny.	<b>Którą ręką podpira swą głowę św. Rozalia?</b>
9	Muzeum Ziemi Kłodzkiej (w środku jest m.in. drewniana skrzynia cechu fotografów autorstwa FW). W tym budynku mieścił się dawniej konwikt jezuicki (internat) i stąd to przedstawienie Alojzego Gonzagi (patrona młodzieży, ministrantów i studentów) nad wejściem.	<b>Ile fałd ma muszla zdobiąca sklepienie nad głową świętego?</b>
10	Modernistyczna rzeźba św. Floriana z roku 1937 autorstwa FW, trafiła na elewację kamienicy przy pl. Jagielly 5-6 po skutku jej pierwotnego eklektycznego wystroju. W kamienicy tej mieściło się Kłodzkie Towarzystwo Pożarnicze. Patron od pożarów gasi płonący budynek mieszkalny (a nie świątynię), co jest rzadkością w jego przypadku. Forma architektoniczna płonącego budynku nawiązuje do domów sudeckich.	<b>Ile połaci gaszonego dachu płonie?</b>
11	Wejście do budynku banku, ul. Okrzei 3. Kowal i kosiarz (żniwiarz) trzymają tarczę herbową powiatu kłodzkiego (dawniej była tu Powiatowa Kasa Oszczędności). Dzieło FW z lat 30. XX w.	<b>Ile kwiatów pełnika europejskiego (róży kłodzkiej) jest na tarczy herbowej?</b>
12	Rzeźby węglarza, kowala, sprzątającej i siepaczki (żniwiarki) na budynku przy ul. Okrzei 7 z roku 1929 to również prace FW.	<b>Ile postaci ma nakrycie głowy?</b>

Odpowiedzi należy przesłać za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej [trino.pttk.pl](http://trino.pttk.pl) (zakładka Karta startowa – formularz) oraz wyrazić zgodę na publikację na liście uczestników.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO.